

N:o 11.

Ank. till Riksd. kansli den 6 maj 1889, kl. 3 e. m.

Memorial, i anledning af gjord ansökning om utbekommande af ränta å ett i riksbanken deponerat, men ej i behörig tid uttaget penningebelopp.

Hos utskottet har ogifta Anna Sandborg gjort följande framställning:

»Den 1 april 1879 insatte jag mot 4½ proc. ränta å deposition i riksbanken 5,000 kronor. Då jag den 1 april innevarande år instälde mig i banken att lyfta den från insättningsdagen upplupna räntan, erhöll jag till min stora bestörtning det svar att, enär dylika bevis blifvit af riksbanken genom annons i tidningarne uppsagda till betalning den 1 februari 1881, det föreddda beviset, om hvars uppsägning jag varit i fullkomlig okunnighet, ej löpte med ränta längre än till sistnämnda dag.

Omförmälda belopp har jag förvärfvat mig genom besparingar å den lön af oftast ej mer än 60 kronor för år, som jag i egenskap af tjenarinna hos enskilda uppburit såsom ersättning för ett sträfsamt arbete sedan mitt 15:de år. Hvad jag sålunda besparade insatte jag efter hand i sparbanken, derifrån jag år 1879 uttog medlen och deponerade dem i riksbanken. Som jag nu är 69 år och ej i tillfälle att kunna med mitt arbete i nämnvärd mån förtjena något för mitt lifsuppehälle, framgår häraf tydligen, att under sådana förhållanden den

uppkomna ränteförlusten, som enligt verkställd uträkning uppgår till omkring 1,600 kronor, är för mig högst kännbar. Ehuru jag mer än en gång varit i behof af att uttaga ränta, har jag dock, med tanken på, att bespara så mycket som möjligt till min ålderdom för att ej då behöfva taga andra människors hjälpsamhet i anspråk och i förlitande på att den utfästa räntan under alla omständigheter skulle komma mig till godo, försakat och förbjudit mig det nödvändigaste.

Om jag, som ej är van att läsa tidningar, fått kännedom om eller kunnat ana, att depositionsbeviset, oaktadt någon påteckning om uppsägning ej derå var gjord, skulle kunna komma att löpa utan ränta, hade jag, hvars hufvudsyfte var att hafva medlen säkert placerade, naturligtvis anhållit få omsätta detsamma mot den lägre ränta, som riksbanken funnit skäligt bestämma för dylika depositioner; och sådant hade helt säkert ej förvägrats mig.

Öfvertygad om att riksbanken ej önskar göra någon vinst genom min okunnighet och på grund af de i denna sak förekommande omständigheter, som jag vågar hoppas måtte finnas behjertansvärda, får jag ödmjukligen anhålla, att ränta för ifrågavarande medel måtte beredas mig till belopp motsvarande hvad mig skulle hafva tillgodokommit, derest omsättning af beviset egt rum.»

Öfver berörda ansökning hörde, hafva fullmäktige förklaradt att, om ock beviljande af den äskade förmånen af högst gällande ränta under de tider beloppet inestått, oaktadt uppsagdt, icke öfverensstämmer med det förfaringssätt, som i allmänhet i dylika fall iakttages, fullmäktige likväl med afseende å förekommande omständigheter icke anse hinder möta för att sökandens anhållan må blifva beviljad.

Ehuru i förevarande fall fråga ej är om någon riksbankens fordran eller om eftergift i vanlig bemärkelse, har utskottet likväl, då saken rör utbetalning af medel, hvartill riksbanken, med den lydelse ifrågavarande slags depositionsbevis eger, ej torde kunna lagligen tillförbindas, funnit sig böra härmedelst underställa ärendet Riksdagens pröfning och får dervid till en början meddela att, på sätt framgår af intyg, lemnadt af vederbörande tjänsteman i riksbanken, sökandens uppgift om tiden för utfärdande af omförmälda, med n:o 11,641 försedda och med 4½ proc. ränta förskrifna depositionsbevis, är riktig; att detsamma blifvit af riksbanken genom kungörelse uppsagdt till infriande den 1 februari 1881 och derefter löpt utan ränta; att om sökanden, med uppmärksammande af denna och sedermera af riksbanken gjord uppsägning af 4 proc.-depositionerna, begärt och erhållit nya depositionsbevis, ränta skulle hafva tillgodokommit henne med

beräkning från och med sistnämnda tidpunkt af dels 4 proc. dels $3\frac{1}{2}$ proc. för år samt att utom nu ifrågavarande bevis intet sådant med förskrifven $4\frac{1}{2}$ proc. ränta, af riksbanken utfärdadt återstår oinfriadt.

Då det vill synas vara alldeles otvetydigt, att sökanden, som är född 1820 och sålunda uppnått en ganska hög lefnadsålder, varit i fullkomlig okunnighet om den skedda uppsägningen med dess påföljd, och att försummelsen att uttaga upplupen ränta förorsakats af oförstånd i afsigt att genom räntans läggande till kapitalet öka detsamma, och då å andra sidan riksbanken ostridigt under hela tiden innehaft medlen i fråga, å hvilka den ursprungligen utfäst sig att betala ränta, samt den uppsägning, som från dess sida skett, i afseende å sådana mer obetydliga belopp som det nu förevarande ingalunda kunnat hafva till syfte att alldeles afsäga sig depositionen i fråga utan blott att bestämma en lägre räntesats, som sålunda äfven skulle hafva tillämpats för sökanden, om hon aktgifvit på och förstått den i allmänna tidningarne af riksbanken införda kungörelse i ämnet och till följd deraf anmält sig för depositionsbevisets omskrifvande, så har utskottet för sin del ansett, att, om ock riksbanken ej kan juridiskt åläggas att lemna ränta för berörda medel, dock från billighetssynpunkt sedt alla skäl tala för att i förevarande fall sådan ej må förvägras, hvadan utskottet, som tillika finner lämpligt, att någon viss tid bestämmes, hvarinom förhållandena med ifrågavarande bevis böra vara ordnade, velat hos Riksdagen hemställa,

att å ifrågavarande den 1 april 1879 utfärdade depositionsbevis n:o 11,641 ränta må, oaktadt detsamma efter å riksbankens sida verkställd uppsägning varit till betalning förfallet, af bankens medel erläggas med belopp, motsvarande hvad deponenten skulle hafva tillgodokommit, derest å förfallotid omskrifning af beviset egt rum, dock att för tiden efter den 1 juni innevarande år någon ränta för berörda deposition ej godtgöres.

Stockholm den 6 maj 1889.

På utskottets vägnar:

G. S. ÅKERHJELM.